

25/1/06

MINISTERIEEL BESLUIT HOUDENDE
BESCHERMING ALS MONUMENT, STADS- OF DORPSGEZICHT

DE VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING EN RUIMTELIJKE ORDENING,

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001 en 21 november 2003;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 27 juli 2004 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 15 oktober 2004;

Gelet op het ministerieel besluit van 28 januari 2005 houdende ontwerp van lijst van voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 02 juni 2005,

BESLUIT :

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001 en 21 november 2003:

1° Omwille van het algemeen belang gevormd door de historische, historische in casu architectuurhistorische, artistieke, sociaal-culturele en wetenschappelijke waarde:

- als monument:

Het Leopoldpark met inbegrip van waterpartijen, brugjes, wandelpaden, reliëfstructuren, beplantingen, grasperken, restanten van de oude stadsvestingen, bloemenuurwerk, klok, kiosk, beelden, pergola en overig parkmeubilair,

gelegen te Oostende (Oostende), Leopoldpark ;

bekend ten kadaster:

Oostende, 1e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 1650B5, 1650K4, 1650X4, 1650Y4 en delen zonder nummer.

./..

De **historische waarde** wordt als volgt omschreven :

- Als zijnde getuige van de initiële uitbouw van Oostende tot een koninklijke residentie en mondaine badplaats vanaf het tweede kwart van de 19de eeuw, o.m. door het jaarlijks langdurig verblijf van koning Leopold I en zijn familie in de kuststad. Hierdoor ontstaat ca. 1861-1862 de nood een groot stadspark aan te leggen ter recreatie voor zowel de stedelingen als voor de badgasten.
- Als zijnde de kern en het attractiepunt van de eerste westelijke stadsuitbreiding te Oostende, ingezet vanaf ca. 1867 naar de plannen van ingenieur L. Crépin, dit na de ontmanteling van de vestingstad tussen 1865 en 1877. Door de aanwezigheid van het Leopoldpark ontstaat een aantrekkelijke buurt voor de begoede burgerij om zich in dit stadsdeel te komen vestigen.
- Als zijnde een zeldzame getuige van het militair-historisch rijke verleden van de oude vestingstad Oostende, door de integratie en incorporatie van de restanten van de oude 17de-eeuwse stadsvestingen in de parkaanleg, cf. enkele bovengrondse muurrestanten; vermoedelijk zijn er tevens nog archeologische resten van deze vestingstructuur aanwezig in de ondergrond van het park.

De **historische, in casu de architectuurhistorische waarde**, wordt als volgt omschreven :

- Als zijnde een ontwerp van de Duitse tuin- en landschapsarchitect Louis Fuchs (1818-1904). In zijn algemene verschijningsvorm vormt het Leopoldpark een voorbeeld van de toen overheersende landschappelijke ontwerpstyl, getypeerd door kronkelende structuren voor waterpartijen, paden en groenstructuur, vermengd met kenmerken van andere stijlen, én aangepast aan de beperkte oppervlakte en de stedelijke context. Het park omvat tevens enkele elementen die al dan niet in de loop der tijd werden toegevoegd en intussen essentieel en geïntegreerd onderdeel van de parkaanleg zijn, o.m. de brugjes, het bloemenuurwerk (met klok), de parkkiosk en de pergola.
- Als locatie voor het bronzen klokje reeds in 1933 bij het bloemenuurwerk in het park geplaatst. Het klokje dateert van 1748 en is afkomstig uit de Sint-Pieterstoren, een restant van de Sint-Pieterskerk die in 1896 afbrandde; het is de oudste klok die de stad Oostende in haar bezit heeft.
- Als omvattend een belangrijk exponent van amusementsarchitectuur, zijnde de achthoekige gietijzeren vaste parkkiosk op gemetselde onderbouw, daterend van 1885 en daarmee de oudst bewaarde kiosk te Oostende, die qua architecturale opbouw volledig beantwoordt aan de klassieke drieledige structuur.

De **artistieke waarde** wordt als volgt omschreven :

- Als zijnde een park met bijkomende functie als "openluchtmuseum", cf. reeds van vlak na de aanleg tot op vandaag benut als locatie voor beeldhouwwerken waarvan de wandelaars kunnen genieten in een groene en rustgevende omgeving. Beelden die een historische link hebben met het Leopoldpark zijn het "Memoraal J. Malfeyt" en "de leeuwin", het oudst bewaarde beeld in het park en enige herinnering aan de aldaar in 1888 gehouden "Internationale Tentoonstelling van Openbare Hygiëne, Reddingsmiddelen en Kunstnijverheid".

De **wetenschappelijke waarde** wordt als volgt omschreven :

- De Bergiepen (*Ulmus glabra*) vormen door hun omvang en ouderdom een uitzonderlijke situatie vanwege de olmenziekte die geleid heeft tot een drastische verlaging van de vitaliteit en van het olmenbestand in Vlaanderen.

./..

De **sociaal-culturele waarde** wordt als volgt omschreven :

- Als zijnde een stadspark dat aangelegd werd in samenhang met en als kern van de westelijke stadsuitbreiding van Oostende in het derde kwart van de 19de eeuw, ontworpen als openbare groene en open ruimte, wat kadert binnen de toenmalige tijdsgeest en maatschappelijke vraag voor dergelijke zones. Van bij de aanleg is het Leopoldpark een ontmoetingsplaats voor zowel de badgasten als de inwoners van de kuststad, waar men kan flaneren om te zien en gezien te worden, kenmerkend voor het opkomende mondaine toerisme in deze periode.

2° Omwille van het algemeen belang gevormd door de historische, industrieel-archeologische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

Maria-Hendrikapark met inbegrip van waterpartijen, brugjes, wegenis, reliëfstructuren, beplantingen, grasperken, restanten van de oude stadsvestingen, watertoren, de Armenonville, elektriciteitscabine en parkmeubilair,

gelegen te Oostende (Oostende), Maria-Hendrikapark ;

bekend ten kadaster: Oostende, 1e afdeling, sectie E, perceelnummer(s) 1651X13, 297Y2,301, 302, 303A, 303D, 303F(DEEL), 305, 307, 308(DEEL), 310, 313C, 319(DEEL), 320, 321, 322 en delen zonder nummer.

De **historische waarde** wordt als volgt omschreven :

- Als zijnde getuige van de verdere uitbouw van Oostende tot een koninklijke residentie en mondaine badplaats in het laatste kwart van de 19de eeuw op initiatief van koning Leopold II. De aanleg van het park in 1888-1892 met uitbreiding in 1896-1897 kadert in de zuidelijke stadsuitbreiding van Oostende, na het slechten van de vesten in 1865-1875. Het oorspronkelijke stadsrandbos fungeert als modern wandelpark door de aanleg en het openbaar karakter.
- Als zijnde een zeldzame getuige van het militair-historisch rijke verleden van de oude vestingstad Oostende door de integratie en incorporatie in de parkaanleg van de restanten van de oude zuidelijke vestingstructuren nabij het Hazegras, o.m. de algemene structuur evenals muurrestanten.

De **historische, in casu de architectuurhistorische waarde**, wordt als volgt omschreven :

- Als zijnde een park naar ontwerp van de Duitse landschapsarchitect E. Keilig en de Parijse tuinarchitect E. Lainé, beiden in opdracht van koning Leopold II, die als tuin- en landschapsarchitecten meerdere prestigieuze projecten in België gerealiseerd hebben.
- In zijn algemene verschijningsvorm vormt het Maria-Hendrikapark een getuige van de gemengde parkstijl uit de 19de eeuw met een algemene landschappelijke structuur waarbij de waterpartijen, het wegennet, de open grasperken en gesloten boompertijen kenmerkend zijn.

De **industrieelarcheologische waarde** wordt als volgt omschreven :

- Als locatie voor de nieuwe watertoren van 1959, als representatief voorbeeld van het type zuilvorm zonder uitwendig onderscheid tussen voet en kuip. Opvallend zijn hier de lichtjes versmallende doormeter waardoor een extra visuele dimensie ontstaat, en de hoge panoramische lantaarn die zich bovenop de watertoren bevindt. Aldus gaat het hier tevens om een baken van industrieelarcheologische aard dat in samenspel met de andere torens van Oostende in het stadsprofiel een belangrijke visuele rol speelt.

./..

De sociaal-culturele waarde wordt als volgt omschreven :

- Als zijnde een eind 19de-eeuws wandelpark met openbaar karakter aansluitend bij het stedelijk milieu, dat als rustige en natuurlijke omgeving deel uitmaakte van de stad en hiertoe ontsloten is. De inrichting van de vroegere stadswallen in functie van de stedelingen vormde een algemene trend in de 19de eeuw als antwoord op de eis voor openbare groenzone.
- Als zijnde een belangrijke historische site met recreatieve, ecologische en educatieve waarde ten behoeve van zowel de stedelingen als de toeristen, die, overeenkomstig de principes van koning Leopold II, in de "Koningin der badsteden" zowel dienden te kunnen genieten van de zee als van het groen.

Art. 2. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994).

Brussel,

25 JAN 2006

Vlaamse minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening,

Dirk VAN MECHELEN